Zaostřeno na ženy bez domova, neviditelné superhrdinky. Stojíme na jejich straně.

Výroční zpráva 2015
Jako doma – Homelike, o. p. s.

JAKO DOMA

Výroční zpráva 2015
Jako doma – Homelike, o. p. s.

Jako doma – Homelike, o.p.s. je nezisková organizace, která spolupracuje se ženami bez domova na principech partnerství a participace, genderové citlivosti, empowermentu a vytváření bezpečného prostředí.

Co chceme?

Prostřednictvím emancipace žen v sociální tísni usilujeme o ukončení bezdomovectví a odstranění sociálních a genderových nerovností.

Na čem dlouhodobě pracujeme?

— odstraňování nerovností, s nimiž se potýkají ženy v sociální tísni/ bez domova
— vytváření podmínek pro využití potenciálu žen v sociální tísni/ bez domova
— zvyšování kvality života žen v sociální tísni/ bez domova
— rozvoj občanské angažovanosti žen v sociální tísni/ bez domova
— zapojování žen v sociální tísni/ bez domova do aktivit organizace
— kontinuální rozvoj poznání v oblasti ženského bezdomovectví
— rozvoj solidarity ve společnosti, a specificky mezi znevýhodněnými lidmi
— destigmatizace bezdomovectví
— prevence bezdomovectví
— prevence násilí na ženách

Rok 2015

Pojďme se společně ohlédnout za rokem 2015. Co se nám povedlo? Vzniklo divadelní představení ONY / Dokumentární divadlo žen bez domova. Začali jsme vydávat Bezdomoviny – noviny od a nejen pro ženy bez domova. Spustili jsme projekt peer pracovnic, které samy mají zkušenost s bezdomovectvím. Pravidelně jsme se setkávali na vzdělávacích seminářích organizovaných ženami bez domova pro ženy bez domova, a to na nejrůznější aktuální témata od multikulturalismu, přes feminismus až k aktivismu. Vyjeli jsme na druhý ročník tábora pro mladé ženy ohrožené násilím a bezdomovectvím. Zorganizovali jsme řadu odborných seminářů a konferencí o ženském bezdomovectví. Získali jsme ocenění Sozial Marie za projekt Kuchařky bez domova a za peníze, které byly součást ceny, jsme vyjeli s Kuchařkami na třídenní výlet. Dostali jsme se do úzkého výběru nominovaných na Evropskou cenu sociálních inovací. Byli jsme na týdenní studijní stáži na Islandu. U příležitosti MDŽ jsme uspořádali happening na památku zemřelých žen bez domova. Připojili jsme se k protestům proti snižování doplatku na bydlení, které ohrožuje lidi v nouzi. A samozřejmě jsme uvařili spoustu skvělého jídla.

A to vše díky dárcům a dárkyním – těm malým i velkým, dobrovolníkům a dobrovolnicím, zaměstnankyním a zaměstnancům, příznivcům a příznivkyním a hlavně díky ženám, které se potýkají s těžkou životní situací a potkávají se pod hlavičkou Jako doma. Společně nám je lépe.

Realizované aktivity

Kuchařky bez domova

Během roku 2015 jsme intenzivně pracovali na realizaci našeho snu – kamenné kuchyně a bistra Kuchařek bez domova. Podařilo se nám najít vhodný prostor na Praze 5, který jsme od městské části získali do pronájmu za symbolickou korunu. Spolu s architektkou a dalšími profesemi jsme vytvořili projektovou studii našeho bistra a podali žádost o grant z evropských fondů na rekonstrukci a základní vybavení bistra. Kuchařky bez domova jste stále mohli potkat a ochutnat jejich dobroty na venkovních akcích jako jsou farmářské trhy, náplavka či festivaly, začali jsme spolupracovat s kulturním prostorem Meetfactory. Dále jsme nabízeli catering, který využívali jak neziskové organizace, tak firmy. Pět kuchařek si během roku 2015 našlo stálou práci, 3 z nich v gastroprovozu ve spřátelených podnicích.

Rakouská nadace Unruhe od roku 2005 každoročně uděluje ceny SozialMarie pro sociálně inovativní projekty. Kuchařky bez domova byly spolu s dalšími 33 projekty ze střední Evropy (z celkem 300 přihlášených) nominovány a získaly jedno ze 12 ocenění a odměnu 2000 euro. Všechny společně jsme rozhodly, že půlka peněz půjde na vybavení kuchyně a za druhou půlku pojedeme na výlet.

Projekt Kuchařky bez domova se dostal mezi 30 semifinalistů soutěže European Social Innovation Competition (Evropská cena v oblasti sociálních inovací) 2015. Vybrány jsme byly z 1408 přihlášených z celé Evropy. Díky tomu také dva pracovníci Jako doma absolvovali třídenní studijní pobyt, Social Innovation Academy, ve Vídni, kde se mohli inspirovat, učit a konzultovat s odborníky a odbornicemi projekt Kuchařky bez domova.

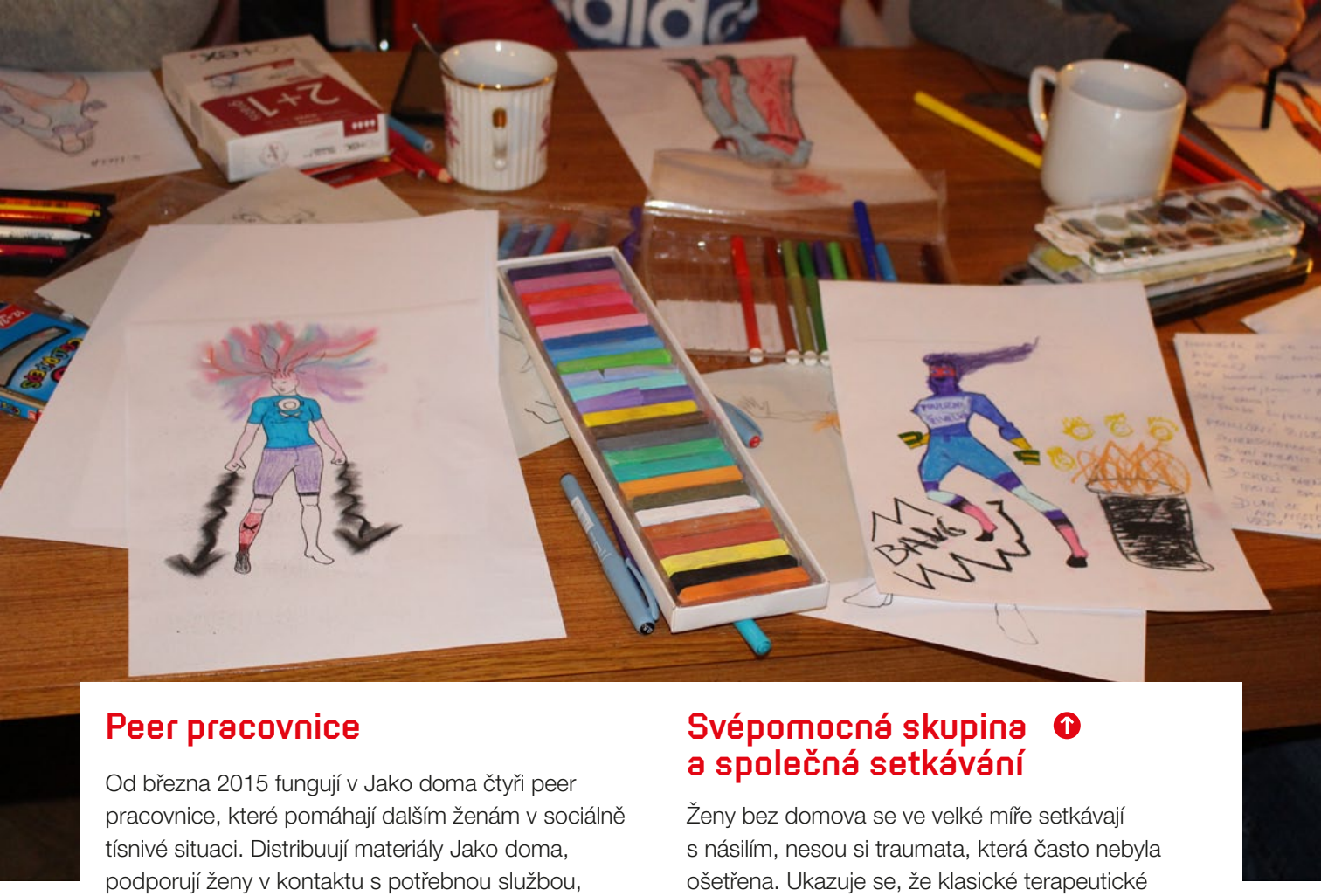

Peer pracovnice

Od března 2015 fungují v Jako doma čtyři peer pracovnice, které pomáhají dalším ženám v sociálně tísnivé situaci. Distribuují materiály Jako doma, podporují ženy v kontaktu s potřebnou službou, zapojují je do aktivit Jako doma, povídají si s nimi a naslouchají jim. Také se vzdělávají v sociálních otázkách a sociální práci. Díky tomu, že samy mají zkušenost s bezdomovectvím, je pro ně jednodušší navázat kontakt s ženami v sociálně tísnivé situaci a porozumět jim.

Svépomocná skupina a společná setkávání

Ženy bez domova se ve velké míře setkávají s násilím, nesou si traumata, která často nebyla ošetřena. Ukazuje se, že klasické terapeutické služby jsou pro ně vysokoprahové (nedůvěra, odmítavost vůči institucím na základě špatných zkušeností, nemožnost si to dovolit). Proto realizujeme setkávání svépomocné skupiny, kde ženy mohou sdílet své zkušenosti a vzájemně se podpořit. Jezdíme také na výlety, společně tvoříme, vzděláváme se a povídáme si.

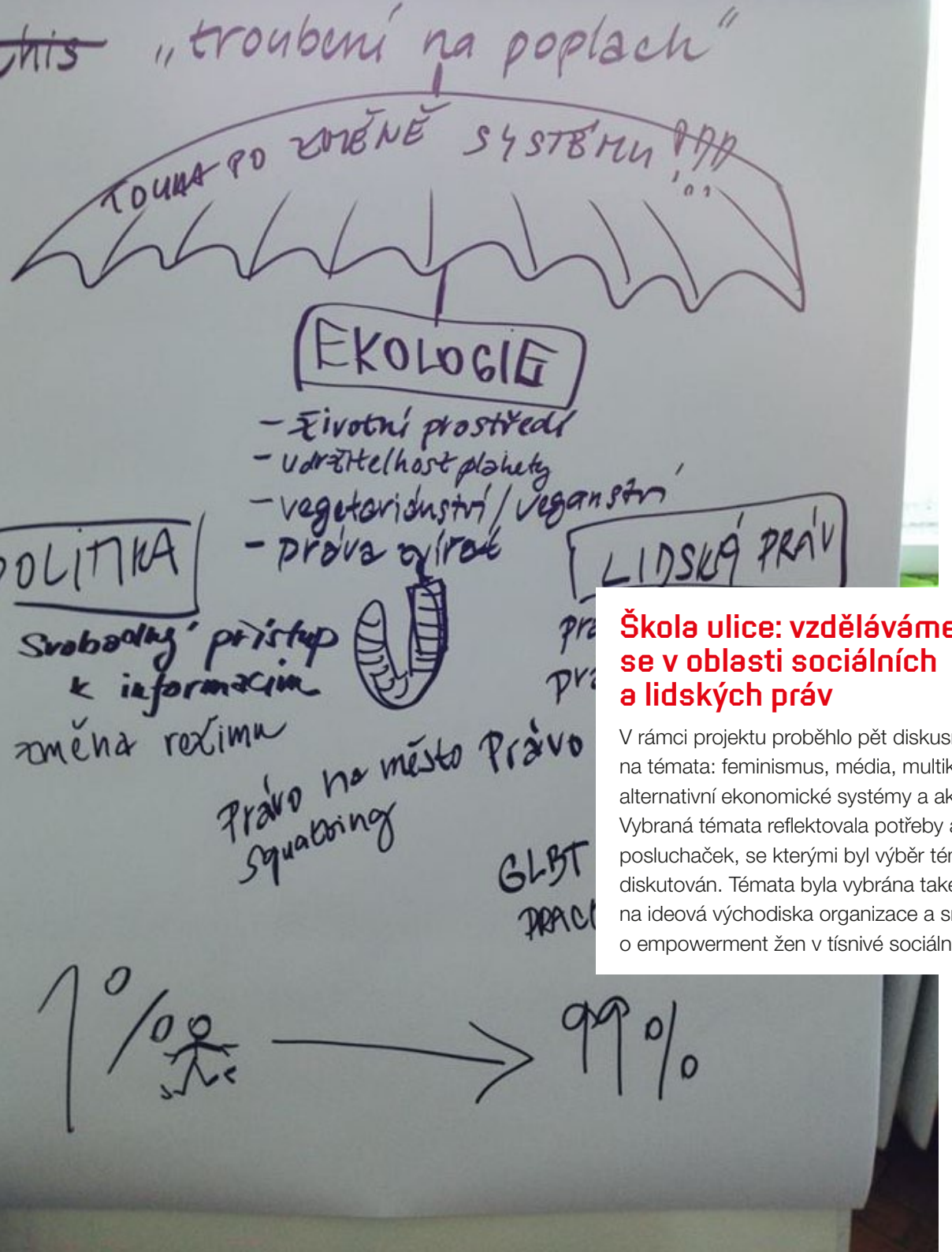

Škola ulice: vzděláváme se v oblasti sociálních a lidských práv

V rámci projektu proběhlo pět diskusních setkání na témata: feminismus, média, multikulturalita, alternativní ekonomické systémy a aktivismus. Vybraná témata reflektovala potřeby a přání posluchaček, se kterými byl výběr témat průběžně diskutován. Témata byla vybrána také s ohledem na ideová východiska organizace a snahu o empowerment žen v tísnivé sociální situaci.

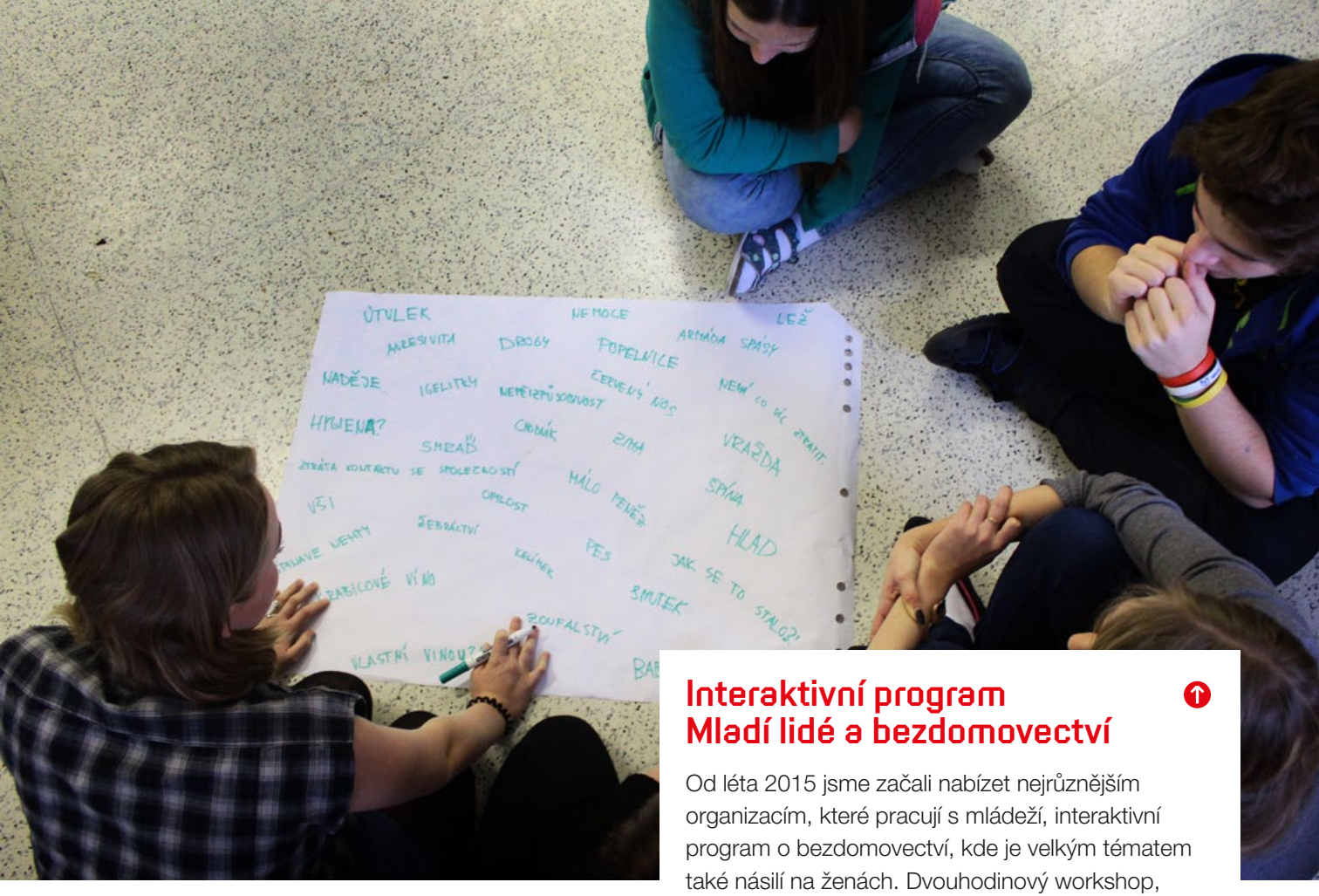

Interaktivní program Mladí lidé a bezdomovectví

Od léta 2015 jsme začali nabízet nejrůznějším organizacím, které pracují s mládeží, interaktivní program o bezdomovectví, kde je velkým tématem také násilí na ženách. Dvouhodinový workshop, kde s mladými lidmi diskutujeme o jejich názorech a postojích, nabízí nové perspektivy, třeba o tom, jak se můžete na ulici dostat nebo v čem je specifické postavení žen bez domova a jak to souvisí s genderově podmíněným násilím.

Program je určen pro mladé lidi ve věku cca 14 – 25 let (diskuse vždy mírně upravujeme dle věku a zájmů cílové skupiny). V roce 2015 jsme uskutečnili celkem 17 workshopů na sedmi školách, v jednom nízkoprahovém klubu a jednom festivale pro celkem 314 osob.

Setkávání tematické sítě pracovníků a pracovnic z praxe

Jako doma – Homelike se již od svého založení setkává s pracovnicemi a s pracovníky z praxe, aby společně diskutovali témata související s problematikou bezdomovectví žen. V roce 2015 se setkávání tematické sítě zúčastnily např. zástupkyně organizací zabývajících se násilím na ženách, sociální kurátor, sociální kurátorka, zástupci a zástupkyně různých služeb pro osoby bez domova a další. Síť si klade za cíl vzdělat pracovníky a pracovnice v sociálních službách pro osoby bez domova v oblasti násilí na ženách a propojit jednotlivé sektory ke spolupráci.

Akce a události

ONY / Dokumentární představení žen bez domova

ONY jsou náš první počin na poli divadla. Původně jsme si to nejspíš představovali jako malé amatérské představení, s pár reprízami v několika pražských divadelních a hudebních klubech, hlavně pro komunitu lidí bez domova a pro lidi s domovem, kteří se tématem bezdomovectví a násilí na ženách zabývají. Nakonec to bylo velké představení s živou hudbou, světly, v opravdovém divadelním sále, pořádným mediálním ohlasem a s vyprodanými lístky.

Zkoušet jsme začaly už na podzim 2014, ale celý projekt divadla se pořádně rozvinul od ledna 2015. Začalo se zkoušet – pracovat na divadelním výrazu a také na obsahu hry. Ta totiž vznikla z materiálu, který přinesly samy ženy – z jejich prožitků, příběhů, psaných poznámek, básní. Pravidelnou součástí zkoušek byly hudební a výtvarné dílny, kde vznikly písně, masky a další rekvizity – především panáci, ve hře představující muže, kteří tam nehrají, a přitom jsou stále přítomni. Představení se věnuje osobním vztahům – rodičovským, partnerským nebo přátelským – mapuje taktéž palčivá témata, která se k ženskému bezdomovectví často váží, jako násilí nebo ztráta blízké osoby.

Zkoušky byly dosti náročné. Šlo nejen o to překonat trému, ale i především mluvit a hrát o něčem, co se vás bytostně dotýká, co vás zranilo a nejspíš stále zraňuje. Pro řadu žen to byla cesta k minulosti, ve které nejen díky vlastní síle, ale i podpoře ostatních divadelnic, obstály, a to je posílilo, osvobodilo. Některým představení pomohlo aspoň trochu se smířit s tím, co prožily. Jiné zase představením chtějí bourat předsudky o ženách bez domova a ukázat, že jsou lidé jako každý jiný – s radostmi a smutky, s dovednostmi a zkušenostmi, se sny a cíli.

Premiéra byla 28. května 2015 v Pražském Studiu Alta, další reprízy se uskutečnily na festivalech ve Znojmě (16. 8.)a Věžničce (16. 5.) a opět v Altě (30. a 31. 10.).

ONY / Dokumentární divadlo žen bez domova – Trailer

Pošli to dál

Na konci srpna jsme jely na druhý ročník tábora Pošli to dál, který je určen mladým ženám ohroženým bezdomovectvím a násilím. Jako loni jsme se zabydlely v penzionu na Kokořínsku, kde jsme měly dostatek prostoru pro tvoření a diskutování, i spoustu příležitostí k odpočinku a procházkám po okolních lesích.

Během tří dnů jsme kreslily komiksy, dělaly fotoreportáže, tiskly trička, diskutovaly, odpočívaly i se prodíraly tmou při večerní bojovce. Také jsme plánovaly obsah dalších setkávání, která v Praze po výjezdu následovala.

První se věnovalo tématu žen a squattingu, diskutovaly jsme o postavení žen na squatech, bezpečí a násilí, ale i možnostech ženského squatu. Druhé setkání se věnovalo obtěžování na ulici a strategiím, co v takových situacích dělat a jak se bránit. Další setkání pokračovala v roce 2016.

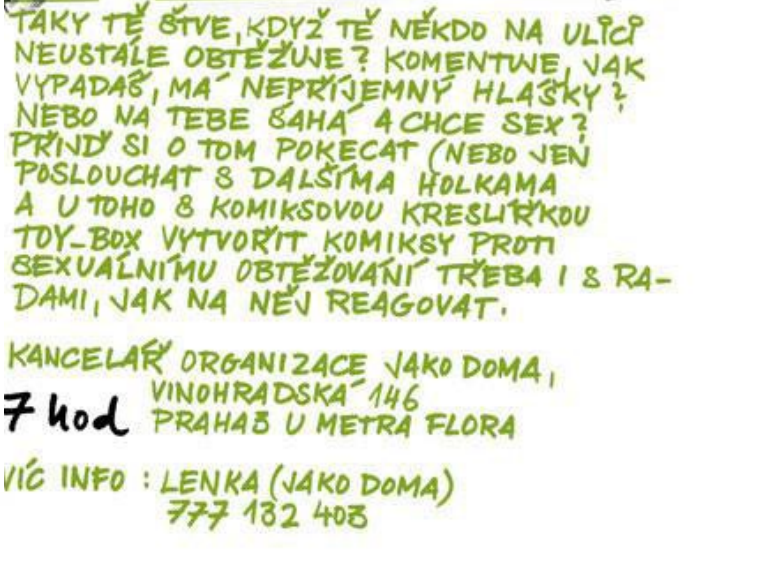

Dvoudenní seminář o násilí na ženách Pojďme o tom mluvit

Ve dnech 25. – 26. 2. 2015 jsme v pražském Goethe Institutu zorganizovali seminář o násilí na ženách Pojďme o tom mluvit. První den jsme se věnovali násilí na ženách, zejména v partnerských vztazích (domácí násilí) a práce s násilnými osobami a druhý den vytváření kampaní zacílených na potenciální násilníky. Na akci promluvila řada organizací věnující se tématu násilí na ženách, přičemž jedním z hlavních zjištění bylo, že k propojení témat násilí a bezdomovectví žen u poskytovatelů sociálních služeb příliš nedochází, a to nejen u služeb pro ohrožené ženy, ale zejména pro násilné muže. Podstatnou roli na semináři hrály zástupkyně naší partnerské organizace z Islandu, Samtok um kvennaathvarf. Na základě diskutovaných témat a zjištění semináře vznikl manuál Koho opomíjíme.

Kreativní pracovní setkání: Jak vytvořit v azylovém bydlení bezpečné prostředí pro ženy v sociálně tísnivé situaci, které zažily nebo zažívají násilí

Z již zmíněného semináře o násilí na ženách v tísnivé sociální situaci, vyplynulo, že služby, které pomáhají ženám zažívajícím násilí, jsou nedostupné pro ženy bez domova (nevyhledávají je, nevědí o nich, tyto služby s touto cílovou skupinou nejsou zvyklé pracovat...). Služby pro lidi bez domova zase příliš neřeší problematiku násilí, které často zažívají ženy bez domova – např. považují za aktuálnější řešit bytovou situaci. Toto nepropojení a nekomplexnost vyvolalo v našich spolupracovnicích bez domova chuť uspořádat setkání, kde by mohly diskutovat své zkušenosti a názory, přiblížit pohled na tuto problematiku a společně začít spolupracovat na zlepšení služeb pro ženy v tísnivé sociální situaci. Za klíčové označily vytvoření bezpečného prostředí, protože jenom v něm se můžete začít zvedat ze dna.

Happening jako vzpomínka na zemřelé ženy bez domova

V předvečer Mezinárodního dne žen jsme uspořádaly happening jako upomínku na všechny zemřelé ženy bez domova, kamarádky ulice, kamarádky z azylových domů a ubytoven. Ženy bez domova jsou neviditelné superhrdinky, sní, učí se, pracují, bojují, vzdorují, málokdo je ale skutečně vidí. Ženy jsou více ohrožené chudobou a tedy ztrátou domova, jejich bezdomovectví však zůstává skryté. Proto jsme společně a s pomocí sochařky Kristýny Kužvartové vytvořily instalaci ženy bez domova na lavičce v parku na Kampě. Ta je nenápadnou, ale silnou připomínkou neviditelnosti a zranitelnosti žen bez domova, které mají omezený přístup ke zdravotní péči, ve velké míře se setkávají s násilím a i z těchto důvodů dříve umírají.

Mezinárodní konference Ženy sobě

V červnu 2015 jsme organizovali mezinárodní konferenci **Ženy sobě – Principy spolupráce s ženami v sociálně tísnivé situaci**, kde jsme chtěli zprostředkovat zkušenosti a nová témata z dvouletého projektu Ženy sobě. Konferencí se tematicky prolínaly čtyři základní principy, na kterých by podle nás měla stát spolupráce se ženami v sociálně tísnivé situaci a které otevírají témata, o nichž se ve společnosti málo mluví – **partnerský přístup, posílení (empowerment), genderová citlivost a bezpečné prostředí.** Konference se účastnili také naši britští partneři s organizace St. Mungo´s Broadway. Více viz elektronický sborník.

Studijní cesta na Island

Na začátku září jsme se vydaly na týdenní studijní cestu do islandského Reykjavíku. Na Island jsme vyjely díky spolupráci s partnerskou organizací Samtok um kvennaathvarf, což je jediný islandský azylový dům pro ženy – oběti domácího násilí, a díky finanční podpoře Fondu pro NNO. Studijní cesta byla navázána na projekt Společně pro ženy: pojďme o tom mluvit, kde jsme se začaly intenzivně věnovat tématu násilí na ženách bez domova.

Na Island jsme vyjely s plánem rozšířit své znalosti a dovednosti v této oblasti – zejména jsme se chtěly dozvědět o nastavení islandských služeb pro ženy bez domova a ženy, které zažily násilí. Specificky nás pak zajímala práce s lidmi s traumatem, vedení svépomocných skupin a nastavení kampaní cílených na původce násilí.

Na základě poznatků z cesty jsme zpracovaly následující dokumenty:

Zpráva ze studijní cesty do Reykjavíku

Materiál zaměřující se na shrnutí fungování svépomocných skupin

Doporučení pro NNO z hlediska organizování kampaní na téma násilí na ženách

Mezinárodní workshop Společně jako doma bez násilí

V září 2015 jsme realizovali mezinárodní workshop **Společně jako doma bez násilí: co byste měli vědět nejen o násilí na ženách, pokud pracujete s ženami bez domova** za účasti norských organizací. Seminář se zaměřil na témata bezdomovectví žen v kontextu České republiky, násilí na ženách v kontextu České republiky, norskou perspektivu: co by měli sociální pracovníci a pracovnice pracující se ženami bez domova vědět o násilí na ženách, domácím násilí nebo násilí v partnerském vztahu a posílení žen bez domova: participace a zapojení, svépomocné skupiny, rozvíjení schopností. Závěry ze semináře budou zveřejněny v publikaci pro osoby v pomáhajících profesích, která vyjde v roce 2016.

Kampaň Můj svět bez domova na Hithitu

Ke konci roku 2015 jsme uspořádali crowdfundingovou sbírku na realizaci výstavy fotografií Můj svět bez domova. Potřebovali jsme zajistit prostředky na tisk panelů s fotkami. Cílovou částku 90 000 Kč jsme nakonec přesáhli a vybrali 102 500 Kč.

Video ke kampani

Vydané publikace

Nemám domov, ale mám svůj hlas

Publikace představuje výstupy společných setkávání lidí bez domova s lidmi, kteří pracují v oblasti sociální práce, ale nahlíží kriticky na současný systém, ať už sociální práce nebo nastavení hodnot společnosti. Publikace obsahuje tyto příspěvky: Nemám kde bydlet, ale nejsem „bezdomovec“; Ke kořenům sociální práce; Jak překročit práh azylového domu; Poprvé venku: mladí lidé bez domova a squatting; Bydlení je právo! Jak si ho vymoci?

Ke stažení

Koho opomíjíme? Práce s násilnými osobami bez domova

Publikace se zaměřuje na zviditelnění problematiky a otevření diskuze o násilí ve vztazích lidí bez domova. Na vztah domácího násilí a násilí na ženách v souvislosti s bezdomovectvím se v Jako doma už nějakou domu zaměřujeme. Jak se však ukazuje, nelze usilovat o zlepšení situace, aniž bychom mluvili také o původcích násilí. Publikace Koho opomíjíme? otevírá dosud nepříliš zpracované téma práce s násilnými osobami bez domova. Její součástí je i adresář služeb pro násilné osoby.

Ke stažení

Ženy sobě: Zkušenosti se skupinovým setkáváním žen v sociálně tíživé situaci

Publikace shrnuje zkušenosti se zavedením komplexního programu pro ženy v tísnivé sociální situaci. Obsahuje základní východiska a doporučení pro zavádění podobného programu jinými organizacemi vycházející z praktických zkušeností, včetně možných metod práce s cílovými skupinami a popisu realizovaných bloků programu. Publikace je určena dalším organizacím a institucím, které působí v oblastech pomoci ženám, jenž jsou bez přístřeší, zažily různé formy násilí či poskytují placené sexuální služby. Tento materiál může být inspirací pro zavedení skupinového setkávání žen.

Ke stažení

Ženy sobě: Principy spolupráce s ženami v sociálně tíživé situaci

Elektronický sborník z mezinárodní konference Ženy sobě. V prvním příspěvku si můžete přečíst shrnutí ze společné diskuse nad principy práce se ženami bez domova, kterým se konference věnovala – partnerství, genderová citlivost, empowerment, bezpečné prostředí. Esther Sample z partnerské britské organizace St. Mungo´s Broadway v dalším příspěvku mluvila o tom, jak při spolupráci s ženami bez domova brát v potaz jejich traumata. Jammie Hickling upozornil na problematiku LGBT lidí a bezdomovectví, téma v ČR naprosto přehlížené. V posledních dvou příspěvcích si můžete přečíst praktické tipy a aktivity, jak spolupracovat se ženami v sociálně tíživé situaci pomocí dramaterapie, či jak je možné komplexně sledovat vývoj spolupráce díky nástroji Outcome Star.

Ke stažení

Bezdomoviny

Od července 2015 jsme začali vydávat Bezdomoviny – noviny psané ženami bez domova pro ženy bez domova. Přispívají do nich ženy z Prahy a Ostravy, díky spolupráci Jako doma a ASLIDO, a od října nejen přispívají, ale i se setkávají na pravidelných redakčních radách. V novinách se objevují rozhovory se zajímavými ženami, zprávy o aktuálním dění, příběhy žen bez domova, ale i poradenství, poezie nebo fotoreportáže. Často se věnujeme tématu násilí na ženách bez domova. Bezdomoviny v roce 2015 vyšly v červenci, říjnu a prosinci a dále budou vycházet po dvou měsících. Distribuovali jsme je na místa, kam chodí nebo kde žijí ženy bez domova, ve třech městech ČR: v Praze, Ostravě a Brně.

Bezdomoviny 1 červenec 2015

Bezdomoviny 2 říjen 2015

Bezdomoviny 3 prosinec 2015

Seznam realizovaných projektů v roce 2015

Kuchařky bez domova – projekt probíhal v roce 2015 díky spolupráci s farmářskými trhy na Náplavce, Bajkazylem – Náplavka a dalšími partnery. Dále díky objednávkám cateringů, práci dobrovolníků a dobrovolnic a finančním darům.

Společně jako doma bez násilí – partnerský projekt realizuje organizace Jako doma ve spolupráci s In IUSTITIA, ASLIDO (Akční skupina s lidmi bez domova) a Persefona. Projekt podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů.

Společně pro ženy: pojďme o tom mluvit – podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

Společně proti násilí – svépomocná skupina a peer program byly podpořeny Nadačním fondem Slovak-Czech Women's Fund.

Zaostřeno na ženy: nejsme neviditelné! – V roce 2015 byly připravovány výstupy, které budou k dispozici v roce 2016: výstava Můj svět bez domova, kniha o ženách bez domova, mapa Prahy obsahující služby pro ženy bez domova, které zažily nebo zažívají násilí. Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

Ženy bez domova se vzdělávají v otázkách lidských a sociálních práv – podpořila nadace FES Praha.

Ženy sobě – projekt realizovaný ve spolupráci se dvěma českými partnerskými organizacemi (ROZKOŠ bez RIZIKA, In IUSTITIA) a britskou organizací St Mungo's. Financováno z OPLZZ.

Spolupracující organizace
Platforma pro sociální bydlení, ASLIDO (Akční skupina osob bez domova), Persefona, Rozkoš bez rizika, In Iustitia, Intervenční centrum Praha

Zahraniční partneři
St Mungo's, Samtok um kvennaathvarf, KUN (Centrum pro genderovou rovnost)

Tým v roce 2015
Rad Bandit, Lucie Bubeníková, Kristýna Ciprová, Alexandra Doleželová, Tereza Hájková, Michal Hokynek, Jitka Kolářová, Karolína Panušková, Matthias Richter, Lucie Tůmová, Lenka Vrbová

Statutární orgán
Alexandra Doleželová – ředitelka

Správní rada
Zuzana Brodilová – předsedkyně, Kristýna Ciprová, Markéta Štěpánová

Dozorčí rada
Rad Bandit, Martina Doležalová – předsedkyně, Magdalena Hornová

Kontaktní údaje
www.jakodoma.org
info@jakodoma.org
www.facebook.com/jakodomaos

Jako doma – Homelike, o.p.s.

Adresa kancelář: Vinohradská 146, 130 00 Praha 3

Sídlo: Holečkova 63, 150 00 Praha 5

IČ: 2274 8890

Telefon: 773 480 560

Bankovní spojení:
— pro platby v CZK v ČR 2200262792 / 2010
— pro platby v EUR v SR 2200262792 / 8330

Finanční část

Výkaz zisků a ztrát k nahlédnutí zde

Rozvaha 2015 k nahlédnutí zde

Dotace a granty za rok 2015

Nadace Open Society Fund Praha – „Společně jako doma bez násilí (510)“	1,510.046,- Kč
Nadace rozvoje občanské společnosti – NROS2 č.projektu 3720009	388.524,87 Kč
OPLZZ – Ženy sobě, CZ.1.04/5.1.01/B2.00001	677.255,23 Kč
Nadace rozvoje občanské společnosti – NROS č.projektu 3620013	875.438,95 Kč

Jako doma děkuje všem dárcům, jak nadacím a fondům, tak všem individuálním dárcům, kteří nás pravidelně podporují!

Dále děkujeme všem dobrovolníkům a dobrovolnicím, kteří se do práce Jako doma zapojili bez nároku na honorář, nebylo jich málo.

Jako doma by nemohlo existovat bez spolupráce s ženami v tísnivé sociální situaci, které se zapojují do realizace aktivit organizace a jejich plánování.

JAKO DOMA